

13. DENEME - ÇÖZÜMLER

1. Türkiye’de 21 Mart-23 Eylül arasındaki tarihlerde (22 Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, 22 Eylül) gündüz süresi gece süresinden uzundur. 21 Haziran’da KYK’de en uzun gündüz yaşanır. 21 Haziran’dan itibaren gündüzler kısaltmaya başlar. Ancak 23 Eylül’e kadar geçen sürede hâlâ gündüz süresi gece süresinden uzundur. Temmuz, Ağustos aylarında gündüz süreleri kısaltılmakla birlikte gecelerden uzundur.

Türkiye’de 21 Haziran’dan sonra güneş ışınlarının düşme açısı küçülmektedir. Gölge boyu ile güneş ışınlarının düşme açısı arasında ters orantı olduğuna göre ışınların küçülmeye devam ettiği Temmuz-Ağustos aylarında gölge boyları uzamaktadır.

CEVAP: D

2. Aynı enlemde güneş ışınlarının düşme açısı aynı olduğundan sıcaklığın tüm noktalarda eşit olması beklenir. Haritada numaralandırılmış yöreler aynı enlemde olmalarına rağmen III deniz kıyısında IV kara içlerinde yer aldığından sıcaklıkları farklıdır. Bu durum karasallığı göstermektedir.

CEVAP: D

3. Termik basınçlar sıcaklığa Dinamik basınçlar ise Dünyanın kendi ekseninde dönmesine bağlıdır.
- Sibirya Termik Yüksek Basınç
 - Asor Dinamik Yüksek Basınç
 - İzlanda Dinamik Yüksek Basınç
 - Basra Termik Alçak Basınç

CEVAP: B

4. I nolu yöre Erzurum-Kars platosudur. Burada kar yağışlı gün sayısı fazla olup konveksiyonel karakterli yaz yağışları etkilidir.
- II nolu yöre Doğu Karadeniz Bölümüdür. Bu yörede bağıl nem oranı yüksek, kurak dönem belirgin değildir.
- V nolu yöre buharlaşma şiddetinin ve yaz sıcaklığının en fazla olduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.
- IV. nolu yöre Antalya çevresidir. Yağışlar cephe kökenli olup en yağışlı mevsim kıştır.
- III. nolu yöre Tuz Gölü çevresi olup herhangi bir bilgi verilmemiştir.

CEVAP: C

5. Çöküntü depremleri karstik (kalker, jips, kayatuzu, dolomit) kayaçların yeraltı suları ile eritilmesi sonucu oluşur. Yeraltı suları mağara tavanlarını inceltirerek çökmelere yol açar. Verilen şehirler içerisinde Mersin karstik arazinin geniş alan kapladığı yer olduğundan çöküntü depremleri burada oluşur.

CEVAP: D

6. I. organik madde fakir, kireç oranı fazla (Antalya çevresi)
- II. çayırların yaygın olduğu, humus bakımından zengin, soğuğa dayanıklı tarım ürünleri, büyükbaş hayvancılık (Erzurum-Kars Platosu)
- III. alüvyal topraklar akarsular tarafından oluşturulan mineralce zengin, horizon (katman) bulunmayan topraklardır. İşaretlenen yörede Çarşamba ve Bafra deltaları bulunmaktadır. Delta ovalarında alüvyal topraklar bulunur (Orta Karadeniz-Samsun)

CEVAP: C

7. A) Manyas Gölü'nün suları tatlıdır.
- B) Abant Gölü'nün suları tatlıdır.
- C) Beyşehir Gölü'nün suları tatlıdır.
- D) İznik Gölü'nün suları tatlıdır.
- E) Burdur Gölü'nün suları acı ve tuzludur. Bu nedenle tatlı su balıkçılığı yapılamaz.

CEVAP: E

13. DENEME - ÇÖZÜMLER

8. Aritmetik Nüfus Yoğunluğu km^2 'ye düşen kişi sayısıdır. Verilen yıllarda Türkiye nüfusu sürekli olarak artmıştır. Türkiye yüz ölçümünü yalnızca 1939 yılında Hatay'ın anavatana katılması ile genişlemiştir. Diğer yıllarda aynı kalmıştır. Buna göre toplam nüfus arttıkça nüfus yoğunluğu da artmıştır.

CEVAP: A

9. Nüfusun yapısal özelliği yaş, cinsiyet, okuryazarlık, işsizlik, kır ve kent nüfusunu ifade eder. Türkiye'de tüm sayım dönemlerinde nüfus arttığına göre II. Dünya Savaşı'ndan sonra nüfus miktarı azalmamıştır.

CEVAP: D

10. I. yöre Batı Karadeniz'dir. Her mevsim yağışlı olduğundan meralar gelişmiştir. Bölüm büyükbaş hayvancılığa elverişlidir.

II. yöre Tuz Gölü çevresidir. Bozkır iklimi ve bozkır bitki örtüsü hakim olduğundan küçükbaş hayvancılık gelişmiştir.

III. yöre Teke Platosu'dur. Engebe fazla olduğundan kıl keçisi üretimi vardır.

IV. ve V. yöre Doğu Anadolu'dur. Son yıllarda küçükbaş hayvan üretimi artmıştır.

CEVAP: A

11. Taşeli Platosu Antalya ve Mersin arasında yer alır. Bu plato karstik arazi bakımından zengindir. Karstik alanlarda tarım arazileri hem dardır hem de su yüzeyinde tutulamaz. Bu nedenle nüfus yoğunluğu seyrektr.

CEVAP: A

12. İlkbahar mevsiminde don olayları, yazların kurak geçmesi ülkemizin iç kesimlerinde yaygın olan karasal iklime işaret etmektedir.

CEVAP: C

13. Seralar cam veya plastik kullanılarak yapılan kapalı mekanlardır. Kış mevsiminin ılık geçmesi önemlidir. Sıcaklığın düştüğü dönemlerde seralar ısıtılır bu durum maliyeti artırır.

Seracılık mevsim dışı faaliyet olduğundan hava koşullarının uygun olduğu zamanlarda kapalı mekanlarda yapılır.

CEVAP: C

14. Buğday üretiminde Türkiye dünyada ilk 10 ülke içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: A

15. Tablolar incelendiğinde en yüksek sıcaklığı isteyen tarım ürünü kırmızı mercimektir. Buğday yaz mevsiminin kurak geçtiği yörelerde yetişme imkanı bulur. Mısır temel olarak bol su ister.

CEVAP: D

16. I. Menteşe Yöresi → Arıcılık
II. Taşeli Platosu → Kıl Keçisi
III. Doğu Karadeniz → Sığır

CEVAP: E

17. Çoruh → Doğu Karadeniz
Fırat → Doğu Anadolu
Manavgat → Akdeniz
Aras → Doğu Anadolu

Bu nehirlerin yatak eğimleri fazladır. Rafting sporu için akarsu akışının fazla olması gerekir.

Meriç nehri ise Yunanistan sınırlarımızı oluşturarak denize dökülen akış hızı düşük bir akarsudur.

CEVAP: A

18. I. Çubuk Geçidi
II. Zigana Geçidi
III. Sertavul Geçidi

CEVAP: E